

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 2. ANUL XIII.

Telegraful este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminica. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la expeditur'a
toiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra expeditura. Pretiul prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 7/19 Ianuaru 1865.

tru provinciile din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Ce ne trebuie?

I.

Diersterweg, unu pedagogu renumitu alu seculului nostru, considerandu lips'a cea mare de crescerea seu educatiunea claselor de josu ale societatii, dicea pre la 1833 in pertractarea sea despre „intrebările de vietia ale civilizatiunei“, ca poporul necultu este povatiuitu de patimi. Mai departe dicea, ca patimele acelea de multe ori numai dormu, si o schinteia e de ajunsu, ca sa le atitie. si atunci-si arata puterea loru cea daramatoare. Educatiunea poporeloru in tote clasele este, dicea elu mai departe, mijloculu celu mai binefacatoriu pentru societate. Sa ne aducemu aminte, ca acestu barbatu sciea aceste avendu in privire poporul seu nemtescu, si nu cu sute de ani, ci numai cu 32 inainte de acest'a.

Mai tote poporele avu nenorocirea in tempurile trecute de a ave si omeni de aceia in fruntea loru, cari erau condusi de principiulu, ca mass'a poporul nu are lipsa de multa sciintia, pentrucu atunci e greu de a o guverná. Cu deosebire se silea feudalismulu evului mediu, (care in multe parti au trecutu afundu si in perioadele mai dincoace) sa-si asterna catu se pote de mole pe principiulu acest'a. Nenorocirea fu ca cavalerii seculiloru acelor a radimati pe principiulu, care de altmintrea purcedea din alte isvóre, si care era parte indreptatu chiaru si in contr'a loru, se negligea si pre sine insusi. Tota istetimea loru o intrebuintia in dominarea partiei celei mai numeroase a poporului. Ei nu scieau guverná fara de a apesa pe supusii loru pana la nesuferintia, de unde urma o ura necurmata, care din candu in candu ducea la frecari si sfasieri crancene intre domnitori si intre domniti. Urmarea cea mai de aproape de aci era, ca seu se implinea dis'a: duobus litigantibus tertius gaudet, seu ca pe urma remaneau, deca nu era alu treilea care sa se bucure, amandoue partile plouate. Reulu nu inceta nici odata numai cu fisionomii posomorite de amandoue partile certatore, ci din lips'a maniloru de lucru pentru traiu, urmau fometi si lipse mari, apoi bole latitoare si lotrii, salbatacituru infioratore de omeni, si in fine ruina deplina a tuturor factoriloru societatiei.

Ori unde s'au ivitu nenorociri in popore, nu s'au ivitu decatu din vin'a loru. Si deca vedemu ca au venitu asupr'a vre'unui poporu din afara vre o nenorocire apoi aceea trebuie sa ne aducemu aminte, ca seu au fostu provocata din sinulu acelu poporu nenorocitu, seu au fostu unu esamenu de moralitate si tari'a de caracteru a aceluia, care firesce aflandulu incurcatu in lantiurile pasiuniloru trebuia sa cada. Nenorocirile aceste se aflau dar totdeun'a plamadite si acceptau numai ocaziunea ca sa-si arete urmările loru.

Referintiele nostre sociale suntu acum altele. Ele se di-
erescu si de cele vechi dar si de cele ale nemtiloru caroru
le vorbea Diersterweg. In unu punctu insa adeverulu diselor
acelu barbatu remane si va fi unulu si acelasi la tote popo-
rele in toti seculii, adeca: ca poporele voru fi amenintiate de
patimi cu derapanare. Dar patimile aceste de unde vinu? Sa
privimu individulu si sa pasimu dela acest'a la poporu si vomu
afla ca precum la celu d'antaiu asiá si la celu din urma ace-
ea se nascu din nesciintia, din ignorantia. Caci
sa ne intipuiimu unu individuu fara de nici o sciintia
si-lu vomu afla, dupacum dorere se afla prea de multe ori,
seracu si tiermuritu in tote mediulocele de lipsa spre esistin-
tia si subsistintia lui, lu vomu afla dedatu spre betia, spre
lene s. a. patimi cari de o parte lu impedeau in agonisirea
acestoru mediuloce si din acest'a apoi ca urmare in patimi
care-lu facu seu sa intrebuintieze putere, seu lasitate spre a
si le castigá pe nedreptate, dela celu ce le are deja; lu-vomu
afla nesciindu-se aperi si nesciindu-si cautá drepturile ce i
se cuviniu. Candu acum vomu avea mai departe sa ne in-
chipuimu o societate carea se cuprinda multi asemenea indi-

vidi, dieu! nu vomu poté sperá de o conlucrare spre unu scopu
comunu, si nefavorile care se arata la unu individuu voru fi
totu asiá si pote cu atatu mai cu eclatu, la unu poporu intregu.

Nu asupr'a patimiloru dara avemu noi in loculu celu d'an-
tatu sa ne indreptamu atentia, ci asupr'a nesciintiei
(ignorantiei) din care se nascu, se nutrescu si se de-
svolta tote patimile; carea lucra stricaciosu in tote laturile
in toti ramii vietiei sociale; carei-i potemu dice ca este hec-
tic'a societatiei in care domnesce; care darapana incetu dar si-
guru societatea; care aduce societatea in agonia mortii indata
ce sufla numai celu mai micu ventu socialu, amenintiandu-o
cu perire definitiva.

Dela Senatulu imperialu.

Senatulu imperialu, respective cas'a ablegatiloru, dupacum
atinseram in nr. din urma, si-a reinceputu lucrările in 9
Ianuaru cal. nou. Multi dintre ablegati inca nu se re-
torsesera in capitala, mai cu sema dintre Poloni, Ruteni si
Romani, asiá incatu d'abiá erau membri destui pentru aducerea
de concluse. Inceputulu siedintiei lu facu Presedintele cu
aceea, ca provoca pre membrii a se radica de pe scaune si astfelu
a-si manifestá doliulu pentru mortea In. Sele Archiducelui Lu-
dovicu. Apoi depune Baritiu ca membru nou intratu appro-
missiunea. Dupa aceea se da spre citire hartia dte 2 Ianuaru,
prin carea ministrulu de statu Schmerling aduce la cunoscin-
tia casei, ca Maiestatea Sea Imperatulu in 28 Decembre 1864,
a priimitu adress'a casei ablegatiloru. (E de insemnatu, ca n
hartia respectiva catra cas'a magnatiloru se disese: ca Maie-
statea Sea a priimitu cu placere (mit Wohlgefallen) adress'a
eii. Red.) Ministrulu de resbelu cav. de Frank raspunde
la interpellatiunea lui Czupr (pentru-ce regimulu da liferadele
de montura pentru soldati, mai cu sema incaltiamintele, totu
la firme mari si trece pre mesterii cei mici?), ca acest'a o face
pentru mai bun'a controlare a lucrului. — La alegerea de no-
tari se alegu: Herrmann, Kopetz, Wokann, Alesani, Manu,
Symonovicz, Roth si Trauschensfels. In fine se citescu
si se priimescu mai in deplina consunantia cu proiectele regi-
mului, doue proiecte de lege privitoare la suspenderea § 262 din
regulamentulu vamiloru si monopoluriloru de statu, apoi la ta-
xele, ce vinu a se plati in porturile austriace. — Afara de a-
cestea mai obvinu cate-va petituni.

In siedintia 19 din 12 Ianuaru c. n.; dupace mi-
nistrulu de justitia mai adauga la rubricelē respective ale bu-
getulu 9104 f. si se pertracteaza cate-va petituni, obiectele
cele mai insemnate au fostu 4 interpellatiuni: 1. a lui Skone,
Schindler si 41 consoti catra ministeriele de finantie si
de comerci: ca tarifa de vama promissa propune-se-va se-
natulu imp. adunatu inca in sesiunea acest'a spre pertractare
constitutianala? — 2. a lui Herbst si 21 consoti catra
ministeriulu de statu: ca rectificá-va procederea sea la n-
cuvintiarea institutuluu creditariu de pamentu c. r. austriacu? —
3. a lui Muhlfield si consoti pentru positiunea Austriei
fatia cu caus'a ducateloru Schleswig—Holstein si cu Prussia;
n fine 4. a lui Schindler si consoti pentru incheierea de fi-
deicomisse cu alte staturi.

La urma reporta dr. Kaiser despre proiectele regimulu
privitoare la aperarea marceloru si a aperarei modeleloru. —

Sabiu in 5 Ianuaru. (Felurite.) Deputatiunile si
adresele de multamire si fericitare catra Escellentia Sea Pa-
rintele Archiepiscopu si Mitropolitu Andreiu Baronu de
Siagu'n'a se continua necurmata. — Precum audimu, in
curendu va urma stramutarea Escellentiei Sele Domnulu Pre-
siedinte alu tribunaluluu supremu transsilvanu, Ladislau Va-
siliu Popp, la Vienn'a. — Tempulu pela noi e cu totulu
de primavera; putintica nea numai pela dosuri.

Din Banatu. Lugosiu 29 Decembre cal. vechiu

1864. Córd'a electrica, inventiunea acést'a maré'tia a spiritului omenescu, scire mai incantátore urechiloru si mai farmecátore de animi románe inca n'au adusu, cá scirea privata de Mercuri diminé'tia in predi'u a ajunului nascerei Mantuitoriului lumei : despre renascerea Mitropoliei románe. —

Bucuri'a au devenitu unversala, si entusiasmulu fára margini, mai vertosu candu citiramu in foile publice continutul biletului de mána alu pré-gratosului Imperatu c. r. apostolicu, prea-bunului si nemoritoriului nostru Parinte, indreptatu cátra barbatulu doririloru, Escellenti'a Sea Andreiu Baronu de Siagun'a, celu antáiu chiamatu Archiepiscopu si Mitropolitu alu Romániloru de religiunea greco-orientala. —

Nu e péna, carea aru fi in stare a descrie cu fidelitate sentiemiintele de adeverat'a pietate religiós'a, si de sincer'a recunoscintia nemarginita, care au petrundu inimele Romániloru, pentru grati'a acést'a sublima si intr'a deveru maiestatica; numai martorii oculati, cari au vediutu barbati lacrimandu de bucuria, saltandu si imbratisiandu-se entusiasmati, si au auditu oftárele si urárele acestor'a indreptate cátra atotpoterniculu Domnedieu, Tatalu cerescu, pentru fericit'a si indelungat'a vié'tia a Maestátii Sale c. r. apostolice, si pentru tóta cas'a domnitóre, a potutu cuprinde marimea emotiuniloru manifestate.

Colind'a in eruptiunea flagranta de bucuria improvisata — si de comunu cantata la ajunulu si serbatorile nascerei, inchinata lui Frantiu Iosifu Domnului, a fostu manifestatiunea prima a emotiuniloru, prin carea s'au eternisatu numele acestu adoratulu la poporulu románu.

In diu'a a dóu'a de craciunu, intr'o adunare fórt'e numerosa Comuni'a bisericésca cu intentiune de a dá espressione cátu mai viia simtiemintelorú, de care e petrunda, a decisu : ca in atrei'a di de craciunu sa se deé lauda Domnului in biseric'a, si intru marirea dílei sa se arangieze unu conductu splendidu de factii, — totodata din adunare sa se tramita pe calea telegrafica fericitári, si la anulu nou o adresa gratulatóre Escellentiei Sale antáiuului chiamatu Archiepiscopu si Mitropolitu alu nostru, si in fine din zelulu nevescditoriu si respectulu profundu, care comun'a acést'a le pastréza in adenculu animei sale pentru barbatulu celu credinciosu alu natiunei sale: Ilustritatea Sea Domnulu Andreiu Mocioni de Foen, au alesu o deputatiune de 3 insi, cari mergendu la Timisiór'a sa-i aduca recunoscintia si multiamire in numele comunei pentru fatigele neobosite si meritele castigat'e in privinti'a Mitropoliei reinvjate. —

In urmarea decisului acestui'a servitiulu domnediescu, laud'a Domnului, si urárele pietóse pentru fericit'a si indelungat'a vié'tia a Maestátii Sale prea-gratosului nostru Monarchu, s'au celebrat'usub pontificarea Reverendisimului domnu Protopresbiteru locale I. Marcu, si cooperarea unui cleru numerosu, — la care au asistatu evlaviosulu poporu intregu, adunatu intr'unu numeru atátu de mare, incátu biseric'a cea grandiósa nu-i mai poteá cuprinde.

Sub decursulu servitiulu ddiescu amintirile despre Maestatea Sea fusera totdeun'a concomitate prin salvele esecutate din partea c. r. ostasimi locale, si descarcarea piveloru, — ear din partea c. r. capele militare prin intonarea imnului populare.

Si prin o cuventare petrundiátore, fórt'e potrivita, rostita din partea laudatului P. Protopresbiteru cátra multimea evlaviosiloru, s'a 'ncheiatu servitiulu domnediescu. —

Solenitatea dílei acestei memorabile s'au incoronat'usub arangierea conductului fórt'e splendida, impunatoriu, serbatorescu, asemenea acestui in Lugosiu inca ne mai vediutu.

Poporulu de tóte clasele erá in vestminte serbatoresci adunatu si in numeru minunatu de mare representatu; — totu fruntasi, barbati distinsi, si din tóte clasele alesi portandu factiile, flamur'a imperatésca si cea natiunala romána, — si asiá conductulu acestu imponente cu mersulu esecutatulu de c. r. capela militara locala parcediendu dela biseric'a in ordinea cea mai buna, au statu inaintea Comitatalui, si din mii de guri a resunatu de trei ori: „Sa traiésca Imperatulu!“

Dupa intonarea imnului populare s'au tinutu din mediuloculu adunatei inteligintie numerose o cuventare de totu alésa si corespundiátore dílei acestei maretie, prin carea Ilustritatea Sea dlu Administratoru de Comite supremu Stefanu de Ambrusiu a fostu rogatu cá representantele legalu alu Maestatei Sele c. r. apostolice, sa fia martore oculatulu alu bucuriei nemarginite, si si pána atunci, pána ce natiunea intréga prin representantei sei si-va poté dreptu si nemediulocitu depune la picíórele Tronului Maestátii Sele omagial'a multumire pentru grati'a acést'a nemarginita, — sa binevoiesca a aduce la cunoscintia mai inalta manifestatiunile documentate de neclati't'a credintia, omagial'a supunere, si etern'a loialitate a poporului románu. —

Ilustritatea Sea intr'unu respunsu favoritoriu ni-a man-

gaiatu : ca manifestatiunile esperiate nu va intrelasá, pe calea cea a le aduce la cunoscintia mai inalta, si incheiandu cuventarea cu „Sa traiésca Imperatulu!“ — poporulu entusiasmatu nu erá sa incete cu repetirile de vivate sgomotóse. —

Si asiá diu'a acést'a mare s'au incheiatu cu tóta demnitatea, carea va remané afundu intiparita in anemele credinciosului poporu románu, si se va eternisá amintirea eii in anelele natiunei. —

Serbarea anului nou din partea Romániloru in Aradu.

Fói'a magiara din Aradu numita „Arad“ ne aduce despre serbarea anului nou din partea Romániloru de acolo descrierea urmatóre, carea cá o contributiune a corespndintiei nóstre din nr. 102 din 1864 o comunicámu in totulu eii.

Aradu 14 Ian. Credinciosii de biseric'a gr. resaríténa au tinutu eri anulu nou. Se scie, ca fratii románi in cea mai mare parte se tinu de religiunea acést'a, si asiá Románii din orasiulu Aradu si din comitatu, folosindu-se de oca siunea serbatórei acesteia, si-au aretat'usub modulu celu mai eclatantu reverinti'a cátra Ilustritatea Sea d. Georgiu Pop'a, care nu de multu si-au ocupatu postulu seu de comite supremu in acestu comitatu. Spre scopulu acest'a au si venitu din pártile cele mai depárte unu numeru insemnatu la Aradu, asiá incátu numerulu s'au urcatu la mii.

Serbarea bisericésca au decursu in presentia unei multimi asiá insemnate intre bubuituri de treasuri. Dupa finirea acesteia s'au dusu multimea cea mare de ómeni cu stéguri nenumerate la locuinti'a Preasantiei Sele Episcopului Procopiu Ivacicoviciu. Aici au cuventatu Protopresbiterulu gr. or. Ioann Ratiu in numele poporului; elu au dísu, ca Románii voru cá oca siunea serbátorei anului nou sa o folosésca spre a-si aduce ómagiulu serbatorescu comitelui supremu; dealtmíntreá acum au capetat'usub scirea despre sanctiunarea mitropoliei románe deosebite, si multiamisce Episcopului in privinti'a acést'a, pentru ostenele ce le au facutu preste totu in caus'a poporului romanu pána acum, si-lu róga ca si pe viitoriu sa remána pelánga activitatea sea cea plina de influentia la binele comunu. In fine-lu róga, cá sa i conduca la d. comite supremu. Multimea s'a pornitu acum cátra cas'a comitalui, unde ajungendu, cáti au incaputu au intratu in sal'a cea mare. Aici au felicitatu Esc. Sea Episcopulu pre comitele supremu in numele Romániloru si si-au esprimat'usub bucuria pentru demnitatea lui, precum si pentru sanctiunarea metropoliei deosebite, rogand'usub deodata pe comitele supremu, cá sa aiba bunatate a aduce la cunoscintia Maestatei Sele, bucuria, ómagiulu si multiamit'a poporului románu pentru aceste binefaceri. Románii, cá semnu de ómagiu cátra comitele supremu au fostu facutu si unu stégu romanescu cu inscriptiunea urmatóre: „Barbatului doririloru Georgiu Pop'a.“ Acestu stégu i l'au predatu acum serbatorescu cu rogarea, cá déca va fi cu potintia sa-lu espuna in sal'a comitatens'a; la care d. Comite supremu le resolvá, ca acést'a nu depinde dela densulu, ci dela representantei comitalui, de aceea elu priimesce cu multiamita stégulu si-lu grijesce, si déca mai tardiu se va postí, cu bucuria lu va pune in locu publicu. — Precum de sine se intielege, tempulu prándiului lau petrecutu in mai multe locuri. Cei mai multi s'au adunatu in sal'a cea mare dela „crucea alba“, unde dupa amédi Románii din comitatu au jucat'usub jocuri romanesci; sér'a au venitu si femei si joculu s'au continuatu apoi mestecatu.

Sér'a la 8 óre s'au arangiatu unu conductu mare de facte pentru comitele supremu. Dupa ce au ajunsu conductulu la loculu destinatulu, o deputatiune au rogatu pe Ilustritatea Sea sa ésa la strada, unde d. Ioann D. Popoviciu advocatu in locu au respicatu in o cuventare simtiemintele poporului románu. Ei simtu o mare bucuria, ca Georgiu Pop'a, cá barbatulu doririloru, e denumitu aci comite supremu, se bucura si de aceea, pentruca in acést'a vedu unu nou semnu de ingrijire neintrerupta a Maestatei Sele de sórtea Romaniloru, ei vedu in acést'a unu progressu cátra egal'a indreptátire a natiuniloru, singur'a basa a infratírei popóreloru si a binelui imperiului si patriei; de aceea si facu deosebít'a reverintia cátra comitele supremu, vrendu prin acést'a sa-si aduca nemarginitululu seu ómagiu Maestatei Sele, eara anulu nou de aceea l'au alesu spre scopulu acest'a, pentru ca speréza si dorescu, ca cu acést'a sa se incépa unu viitoriu mai bunu. Cunosc'usub pusefiunea cea grea a comitelui supremu, dar lu incredintieza, ca in románii comitalui Aradului va aflá totdeun'a unu spriginu deosebitu, pentruca Románulu au mostenitu dela strabunii sei credintia cátra tronulu. Poporulu romanu, carele au suferitu multu, poftesce numai dreptate. Pre celelalte religiuni si natiuni doresce sa le respecteze, voiesce cá sa traiésca cu ele in amicitia si fratietate, dar din parte-si apoi inca pretinde asemenea si poftesce cu deosebire, ca limb'a si natiunalitatea sa-i

șia respectata din partea tuturor. In fine rōga pre comitele supremu, ca cele dese sa le priimēscă dreptu semnu de omagiū și stima din partea Romānilorū, și totdeodata pe calea sea sa le aduca la cunoscint'ă Maiestatei Sele.

Ilustritatea Sea comitele supremu au respunsu la aceștea fōrte potrivit: Totu—dice—e de a se multiamī progresului culturai. Egal'ă indreptatire inca nu e perfectă, dar mai curendu sēu mai tardiu va fi, pentru ca este rezultatul culturai. E cu totul de acele pareri, ca fia care religiune și natiunalitate trebuie respectata și stimata, eara neintielegerea și ur'ă cu tōta stradani'ă incungiurata. Cu deosebire au accentuat multiamit'ă cu care sunt datori Maiestatii Sele, pentruca tōte favorile și folōsele mentionate suntū numai dela Maiestatea Sea. Totu pentru principe și nimic'ă fāra densulu! Dupa incheierea cuventārei au intonatū music'ă imnulu popularu alu imperiului. Dupa aceea s'au intorsu inapoi și s'au impartitū in tōte părți.

Porcediendu dela serbarea anului nou de cātra frații Romāni și dela manifestatiunea acēst'ă descrisa, la care amu vediutu cu bucuria pronuntiarile lorū fratiesci, sa ne fia iertatu și hōue a ne exprimā sincerele dorintie și sperantie, ca adeca lantulu celu tare și dulce alu adeveratei fratiētati sa ne unēscă la olalta pe deapurare. Neintielegerile și ultraismulu au causatu destulu amarū și unu'ă și altu'ă, dar de folositu nici unu'ă. Eri au pasitū și ei preste pragulu unui anu nou. De și nū avemu semne sigure in privint'ă acēst'ă, totusi presimțirile ne sioptescu, ca anulu inceputu va fi de mare insemnatate pentru patria, cu privire la toti. Noi potemu asigurā fundamentulu viitoriului numai dēca vomu lucrā in cōntielegere. Natiunea magiara nu le este contraria nici in o cestiune de dreptu sēu de ecuitate, ea vrea numai asigurarea unitatei, libertatei și autonomiei patriei, acestea suntū și interesele lorū, toem'ă precum suntū ale nōstre.

In privint'ă acēst'ă dar sa fimu toti adeverați fii ai patriei; sub stēgulu celu santu alu patriotismului se unescu usioru și de sine și interesele celoraltū.

T e u r e a la capetulu anului 1864 In Betleanu (Bethlen) in 28 Decembre st. n. se decorā judele comunalu Petru M e r z o c u cu crucea de argintu pentru merite, cā unulu carele in timpū de mai multū ani portandu oficiulu de jude comunalu a fostu barbatu bravu, nepartinitoriu de partide cu privire la natiunalitate și confessiune, sēu altu interesu privatu, zelosu pentru inaintarea scōlei, bisericiei și a binelui comunalu, carele cu ocașiunea commasārei—nefiindu mai nainte mai nice o portiune canonica—au conclucratū dupa positiunea sea impreuna cu Rev. Domnu Prot. Demetriu Grauru, de s'ă capetatu canonica de 25 jugere mai totu de class'ă I, asemenea vr'ō 10 jugere pentru s. biserica, vr'ō 12 1/2 pentru scōla, precum și gradina de pomaritu, carea spre laud'ă invetiatorului acum e plina de oltuani, și atātea pentru cantoru, ce pe rari locuri credū a se fi templatu; cāci pe airea commasandu-se pamentulu, de s'ă inbunatatitū ceva canonic'ă, apoi scōl'ă și biserica au remasu unitate sēu viceversa, și pelānga tōte acestea aici și commasarea s'au facutu spre multiamirea tuturor. Dupa aceea fiindu casele parochiale in stare desolata, n'ă crutiatu nici o ostēnelă ajutandu pre numitulū domnu cā sa se edifice case bune de materia solida cu cinci incaperi, asemenea și casa buna cantorală. Scōl'ă s'ă radicatū inca in 1850 iar buna de materia solida și dōue incaperi și pentru invetiatoriu. Aceștea tōte facendu-se din partea respectivelorū oficie cunoscute la locurile mai inalte, fū premiatu cu numit'ă cruce de onōre.

Diu'ă decorārei densulu fū o di solena și de bucuria. D. Administratoru comitatensu Pataky, carele veniā spre a-lu decorā, fū intempnatu cu dōue carete; sosindu in Betleanu, dupa ce s'au adunatu in cancelari'ă cercului toti judii și notarij, membrii comisiunei miste de reclamatuni, precum și multi preoti, intrā și domnu Administratoru comitatensu, spusē caus'ă venirei și misiunei sele; apoi se citira actele respective, dup'ă ceea decorā pre numitulū jude cu crucea intre vivate pentru Maiestate; dupa aceea in numele d-lui Administr. cetescē d-lu V. Notariu comitatensu Alutānu o cuventarē acōmodata solenitatei plina de spiritu, in carea enumerandu meritele judelui decoratu indemna cā imitandu pre acestu jude bravu, și densū sa plinēscă cu consciintiositate și diligintia oficiulu seu, fatia cū mai marii și supusii sei, precum și fatia cu biserica și scōl'ă, aretandu ca faptele bune se remunerēza chiaru de Maiestatea Sea ear mai mare le va fi remunerarea dincolo de momentu, in urma dēdē multiamit'ă d-lu Notariu comunalu din Betleanu in numele judelui: Maiestatei Sale pentru remunerare, D-lui Adm. comit. pentru ostēnelă etc. Dupa tōte acēștea s'ă datū din mandatulu D-lui Adm. comit. o masa stralucita pentru vr'ō 20 persōne, la care se radicāra mai multe toaste, ear pentru ceialalti la cas'ă judelui unu prandiu indestulatoriu, și asiā se

fini solenitatea dīei de 28 Decembre st. n. Baremu de si-aru plinī toti judii oficiulu seu fatia cu scōl'ă cā acestu jude, care de și nu scie nici ceti, inșă scie pretiul folosulu scōlelorū mai bine, decātu multi cari scia ceti și scie, inșă dorere! de nimicū nu se ingrijescu mai putinū, cā de scōla.

Cu scōlele din acestu tractu inca credū ca nu sūntemu cei depre urma, cāci in tōte comunele suntū case scolare bune edificate in 1850 prin staruint'ă demnulu de tōta laud'ă și stim'ă Dnu Mihailasiu, carele pe atunci fiindu comisariu, cea d'antāiu grija o avā cā sa se radice scōle bune in tōte comunele de sub jurisdicțiunea sea, ce a și implinitu in scurtu tempu, deunde se pōte vedē, cātu pōte face amplotiatulu civilu avendu zelu cātra scōle. Frecuentarēa scōlelorū inca a fostu de totu regulata sub numitulū Domnu, de atunci inșă mai schiopatā, dar acum amu cetitu iar frumōse și bune ordinatuni in acēsta privintia dela presintele Judē de cercu d. Adm. Floth; numai de aru starui sa se duca și indeplinire! M. F.

Din Bucovin'ă. Dupacum vedemu din invitarea, ce se face din partea comitetului Societatii pentru literatur'ă și cultur'ă romāna din Bucovin'ă prin d. Vicepresiedinte Georgiu H o r m u z a c h i, laudat'ă Societate va tinē adunarea sea generala in 11/23 Ianuariu 1865. la 11 ore dimineti'ă in sal'ă magistratului din Cernautiu. Obiectele de pertractare voru fi:

- 1) Darea de sāmă a Comitetului asupr'ă lucrārillrū sale din tempulu adunārei generale din urma, 14/26 Maiu 1863, până la finea lui Decembre 1864.
- 2) Incuviintiarea bugetului societātii pe anulu 1865.
- 3) Hotarirea indreptarielor (mesurelor) pentru inaintarea și sporirea scopului societātii și pentru administratiunea avereii ei. § 32, 2.)
- 4) Denamirea membrilorū onorari și corespondintū ai societātii in urm'ă propunerei vre'unui medulariu alu ei (§§ 10 și 11.)
- 5) Alte propuneri sēu prelegeri scientificē și literarie din parțea vreunui medulariu alu societātii, și
- 6) Alegerea presiedintelui, vicepresiedintelui, secretariului și ai celorlalti doispredece medulari ai comitetulu. (§ 16.)

Urāmū tinerei Asociatiuni cele mai fericite successe; și rogāmū pre frații bucovineni, a aduce și la cunoscint'ă publicului mai mare romānu lucrārile adunārei. —

Varietati și noutati de di.

(Contele Franciscu Hartig +) Austria a perdutu pre unulu din cei mai meritati barbati de statu. Contele Franciscu Hartig, fostulu ministru de statū și de conferintie, a reposatu la Vienn'ă in 11 Ianuariu c. n. la 2 1/2 dupa amēdi in vērșta de 76 ani. Reposatulu a concentratū in persōn'ă sea multe demnitati, intre altele elu a fostu unulu din cei 9 membrii paviētii ai senatului imperialu imultitu. — Maiestatea Sea Imperauru inșasi au adressatu prin antāiulu seu adjunctu generalu o epistola de condolentia cātra fiulu celu mai mare alu reposatulu, exprimendu-i cea mai profunda deplāngere a mortii tatalui seu, celui atātu de meritatie pentru tronu și statu. —

Princes'ă cea de curendu nascuta din Muntele negru va avē nasiu pre Pricipele Serbiei, ear nasia pre Imperatēs'ă Eugeni'ă din Franci'ă. —

Tinerimea romāna din Vienn'ă a serbatū și de asta data ajuulu anului nou prin o intrunire vesela in otelulu „La calulu albu” din suburbiulu leopoldinu. — Fia cā frumōs'ă datina tradițională sa se sustina multi ani! Fia, cā ea sa devina totu mai multū o adevērata ocașiune de consolidare și infratire intre fiii diferitelorū tieri, locuite de Romāni.

Tinerimea gimnastica romāna din Brasiouva dă in 9 Ianuariu c. v. unu balu, alu cārui venitu prisositoriu va fi menitu pentru fondulu societātii de gimnastica. Urāmū tinerei societātii succesu bunu și curagiū, pentru de a nvingē greutātile și prejudețiele; ce le cam intempina la inceputu ori ce institutiune nouă, fia cātu de salutaria. —

Din Monitoriulu (Romaniei) vedemu ca se introduce regula generala, dupa care tōta magistratur'ă tieriei și advocatii voru portā in viitoru uniforma candu sūntū in siediția.

- Acēsta uniforma va fi in chipulu urmatoriu:
 - Pentru judecatori și presiedinti:
 - Manta nēgra de merinosu cu guleru dreptu, închisa de dinainte, cu fresa alba, mānicele largi, cuptusite cu matasa nēgra, cu cardinalu negru pa umerulu slāngu și in capu cu toga nēgra de catifea cu sinuru de firu galbenu, cingatōre de mōrea nēgra.
 - Tog'ă presiedintilorū de tribunale va avē d'asupr'ă sinurului unu golonu de firu galbenu latu de 10 milimetre.
 - Tog'ă presiedintilorū de curti va avē acelasi gāfonu între dōue sinururi.
 - Procurorii voru avē cā și membri, inșă cu sinururi de firu albu.
 - Tog'ă substitutilorū nu va fi cu sinuru.
 - Grefieri de curti și tribunale cu adiutōrele lorū voru avē acelasi costumu cā și membrii, cu deosebire ca ei nu voru avē cardinalu pe umeri, nici sinuru de firu la toga, nici voru portā toga pre capu.
 - Procurorii, substitutii și advocatii voru fi in siediția cu capu descoperitu. —

(O primire în vaticanu.) Pap'a are obiceiul de primire în ziua de s. Ioann dapa cracjuni gratularile dñej se onomastice. Cu ocazia din urma a acestej serbatorj se află la grătalu corpulu diplomaticu, și oficerij Papej cu ministrulu Merode în frunte. Cestoru din urma le respunde Pap'a în tipulu urmatorju: Ve multjmescu pentru gratularile exprimate de ministrulu, în numele Dvóstre. E obicei, ca Pap'a în totu anulu sa sfintiesca o sabja. O astfelu de sabja se trimitea în tempji cej vechj aceloru domñitorj, cari se consfintjea a fi scutulu santej mame bisericj. O astfelu de sabja ve dau acm Dvóstre. Singurj Dvóstra ve poteti laudá, a fi pentru cans'a cea drépta. Dvóstra fára de nici o exceptiune; pentruca cele mai multe armate se paru a fi numai cá sa eserceje apasare, stricacjune și versare de sange. Doi oficerij ce se afla în serviciulu unei poteri mári,— pe cari nu voju sa-i numescu.— venjndu la mine s'au aruncatu la picórele mele, si-au pusu sabjile loru josu pre pamentu și rugandu-se au cerutu. cá sa-mi punu piciorulu meu pe sabjile loru, și sa le sfintiescu prin atingerea cu piciorulu meu, și ascundjndu-le apoi în téca au juratu a le trage numai pentru caus'a cea drépta. Mai repetjndu odata ca numai arma'ta sea este pentru caus'a cea drépta Pjus IX au binecuvantatu pe oficerij. Prin cuvntarea acést'a tendentjosa séu facutu mare sésatiune în Rom'a.

(Stipendii bulgaresci.) Mai multi Bulgari din Vienn'a și Pest'a au conferitu unu capitalu de 80.000 f., din ale cároru interese sa se faca stipendii pentru tineri bulgari, cari se voru cualificá în Vienn'a pentru carier'a professorala. —

(Arderea unui turnu.) De curendu se descarcá deasupra Nürnberg-ei o tempesta cumplita cá 'n mijloculu verej; fulgerulu lovi într'unulu din cele dóue turnuri pompóse ale bisericej s. Laurentiu, renumite în tóta Germani'a pentru frumseti'a loru architectonica în stilulu goticu. Indata se aprinse coperisiulu, și suflandu ventulu și neputendu-se aruncá apa în înaltjmez cea de 300 urme, giganticulu monumentu de architectura din secululu 13. arse pâna la zidu. —

(Din statistic'a batáiloru în scóla.) Unu invetiatoru germanu din secululu 17, care portá protocolu despre batáile din scóla, deduse în oficiulu seu invetiatorescu de 50 ani urmatórele batái: 911,527 cu bátiulu, 124,010 cu varg'a, 20,909 „in palma“, 136,715 lovituri preste máni, 10,230 lovituri preste gura, 7905 lovituri preste urechi, 1,158,800 preste capu etc.—cu totulu 2,392,894 batái. (S'aru veni cam 160 batái pe di. Buna mána!) —

Principatele române unite.

În dílele din urma cerculá scirea, ca în camer'a deputatiloru din Romani'a erá sa se formeze o opozitiune în contr'a votárei bugetului, din simpl'a cauza, cá sa nu se precipiteze. Scirea acést'a nu au fostu apocrifa, pentruca o amintescú și unele díuarie de dincolo. Suntemu însa în positiune de a spune, ca deputatii camerei au fostu cu multu mai politici, decâtu sa se lase în desbateri pentru cá sa desbata. Densii aflandu bugetulu pentru 1865 chiaru și indestultoriu, au votatu și asiá sperámu ca vomu priimi cátu mai curendu sciri despre desbateri de cestiuni și mai meritóric.

Din caus'a neregularitáti în care ne sosescú díuariele din Romani'a, nu potemu sa avem decâtu fragmente din institutiunile ce se promulgá. Ne aru pareá bine cându le amú avé continne, cá sa le potemu comunicá publicului nostru celu putjnu în estrasu, cu deosebire cele ce privescu cultur'a populara.

Dintre mesurile mai nóue ale guvernului Romaniei avem de înregistratu unu decretu domnescu, prin care se pune pedépsa cu „inchióre correctiunala“ de doi ani, asupr'a aréndasiloru și posessoriloru mosiiloru statului, cari voru face declaratiuni false, ca unii individi au fostu clacasi pe acele mosii, déca și nu au fostu, séu déca voru declará ca entare clacasiu au avutu unu numeru mai mare de vite decâtu au avutu în realitate.

Unu altu decretu imputernicescu pre Adjutantulu maioru Cesaru Liebrecht, directorele generalu alu posteloru și telegrafeloru, de a 'ncheiá conventiuni și regulamente postale cu Austri'a, Russi'a și Serbi'a.

Mai departe publica „Monitoriulu“ santiunarea unui regulamentu pentru personalulu internatelor de fete.

În fine o alta mesura, despre carea díuariele vienesé fura insciintiate pe cale telegrafica, este: introducerea calendarului Gregorianu în afacerile telegrafeloru și posteloru din intrég'a Romania, o mesura carea Románii din Tranni'a o-au anticipatu dela crearea Asociatiunei tranne pentru literatur'a și cultur'a poporului románu!

Dupa telegrame se díce, ca 20 de deputati din camer'a deputatiloru pregatescu o petitiune cátra M. S. Domñitorulu, prin care ceru restabilirea de libertatea pressei.— Dupa mai multe gazete loculu presiedintelui camerei deputatiloru Negri, lu ocupa gen. A. M. Florescu.

Prospectu politicu.

Starea causei schleswig-holstein'iane e astadi aceea, ca Austri'a într'o notadto 21 Decembre propune, dupacum se díce, Prussiei, cá sa recunósca și ea deocamdata pre ducele Fridericu de Augustenburg de domñitoru alu ducateloru, fára de a prejudecá prin acést'a hotaririloru definitive de mai tardju. Prussi'a nuse arata aplicata spre priimirea acestej

propuneri, și tramite pre printiulu Carolu, (fostulu comandante în resbelulu din urma) la Vienn'a, pentru de a obli terenulu negociatiuniloru. Dñu'a, cându are sa sesésca printiulu Carolu la Vienn'a, díuariele o arata în moduri diferite; pecandu adica unele o punu în cele mai de aprópe díle, altele o amána pe tempu nehotaritu. (Dupa datele mai nóue Printiulu aru fi sositu la Vienn'a în 3/15 Ianuariu)

Franci'a se va ocupá, credemu, în curendu cu mari reforme în administratiunea Algeriei; cáci noulu gubernatoru, Mac Mahon, pretinde cu staruintia reforme adunci.— Enciclic'a papala de multi Episcopi s'a cititu și s'a publicatu contr'a ordinatiunei ministeriale; regimulu se pregatescu a luá mesurile corespundiátore în contr'a loru.

Diet'a Prussiei s'a deschisu în 2/14 Ianuariu prin regele în persóna. Fára 'ndoiéla prin acést'a cerca regele a reconciliá inimele cele neliniscite ale suditloru sei și a contribui la complanarea diferentieloru între regimulu și poporu. (Aceste díferentie, precum se scie, privescu mai cu séma la dóue lucruri: unulu reorganizarea armatei, altulu gubernarea fára bugete votate de camere.) De aceea se díce, ca și cuventiuiu de tronulu va fi conceplatu în terminii cei mai moderati și impaciuitori.

În camer'a din Turinu face mare sésatiunea afacearea mai multoru briganti (unu felu de talhari politici), pre cari legea și opiniunea publica i condamna la mórté, ear regele la propunerea Imperatului Napoleonu i-au aggratiatu.

Greci'a în loculu Br. Sin'a, care a resignatu la postululu de ambasadoru austriacu, denumi pre unu ginere alu acestui'a, Maurocordatos, pentru Vienn'a, ear pre celalaltu, Ypsilanti, pentru Parisu.

Mai nou.

Regimulu francesu au inceputu mesurile sele contr'a Episcopiloru renitenti, (adica a acelor'a, cari au publicatu enciclic'a papala) cu articuli în „Constitutionell“, cari se reproducu în „Monitorulu comuneloru“ și se afigu în publicu în totu imperiulu.— Imperatulu Napoleonu se ocupa seriosu cu reductiunile în armata. —

Nr. 1—1

CONCURSU.

La statiunea invetiatoresca în Percosov'a, Eparchi'a Versietiiului.

Emolumentele suntu: 65 l. v. a. în bani, 20 meti de grau, 16 meti cucuruzu, 80 pt. clisa, 30 pt. sare, 12 pt. lumini, 4 orgii de lemne, 2 jugere livada, 1jug. de gradina și cortelu liberu. Limb'a propuneriloru e cea romána.

Competitorii la acést'a, au recursele loru prevediuto cu estrasulu de botezu și testimoniile despre scólele absolvate, despre servitiulu de pâna acum, și portarea s'a politica și morala pâna în 15 Februariu 1865 a tramite la

Consistoriulu Eparchiei Versietiiului.

Nr. 51—3

Concursu.

Devenindu postulu de Notariu în Comun'a Cacov'a vacantu, cu care este impreunatu afara de alte venituri merunte unu salariu de 250 l. v. a. unu cuartiru și 5 orgii de lemne, se escrie prin acést'a concursu.

Voitorii de a ocupá acestu postu au de a-si asterne petitiunile loru bine instruate și timbrate la subscribulu Inspetoratulu în terminu de 4 septemáni, computatu dela datulu de fatia.—

Sabiulu în 13 Decembre.

Inspectoratululu Seliscei.

Nr. 49—3

EDICTU,

Tom'a Stoia din comun'a Sebisiulu de josu, scaunulu Sabiului, carele de siepte ani au parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea sotia Ioanna Docanu, totu din dis'a comuna, și scaunu, și nu se scie loculu aflárei lui, de óre ce sotia lui au pornitu procesu de despartiania asupra-i, se provóca prin acést'a, în terminu de unu anu și o dí, dela datulu de fatia, a se presentá inaintea subscribului Scaunu Protopopescu, cu atât'a mai siguru, cáci la din contra, și în absentia lui, se va decide procesulu de susu, în sensulu SS. Canóne ale bisericej nóstre gr.-orientale.

Dela Scaunulu Protopopescu, gr orient. alu Tractului alu II-lea alu Sabiului.

Sabiulu 20 Decembre 1864.

I. Pannovicium p.,
Protopopu.

Ne rogámu a grabi cu abonamentele. cá sa ne potemu orientá cu tiparirea esemplareloru.